
OFFENTLIGE-PRIVATE PARTNERSKABER KAN SPARE DANSKERNE FOR MILLIARDER

Et bedre samarbejde mellem offentlige og private aktører i forbindelse med byggeprojekter og infrastruktur kan øge Danmarks velstand og skabe øget produktivitet.

I dag mødes finansminister Kristian Jensen med borgmestere, regionsdirektører, pensionskasser, topledere fra erhvervslivet og andre eksperter til Axcelfutures konference om offentlige-private partnerskaber (OPP). På konferencen tales der om, hvordan OPP kan være med til at gøre offentlige byggeprojekter og infrastruktur billigere og bedre. Samtidig præsenteres ideen om et nyt partnerskab om OPP med deltagelse af erhvervsorganisationer, virksomheder, institutionelle investorer og den offentlige sektor. Axcelfutures projekt har været ledet af et advisory board med Anders Eldrup og Jens Stenbæk i spidsen.

Ændret befolknings sammensætning og urbanisering vil presse de offentlige budgetter

En aldrende befolkning og flytning mod byerne kommer samlet set til at presse de offentlige budgetter i de kommende år. Samtidig vil skævheder i den regionale befolkningsudvikling sætte den offentlige udgiftspolitik under pres. Både manglen på offentlig infrastruktur i nogle områder og overskydende offentlig infrastruktur i andre udgør et samfundsøkonomisk tab. Dette kan eksempelvis udmønte sig i lavere undervisningskvalitet i overfyldte skoler eller høje udgifter til vedligeholdelse af aktiver, der ikke udnyttes fuldt ud. Men vi kan imødegå denne udvikling ved at videreudvikle OPP-konceptet.

47 vellykkede OPP-projekter

Der er hidtil gennemført 47 projekter som OPP i Danmark. Stort set alle er leveret til tiden – eller før tid. Og til den aftalte pris. Det viser, at der er et stort samfundsøkonomisk potentiale i form af årlige besparelser på et større milliardbeløb ved at gennemføre flere OPP-projekter inden for offentligt byggeri og infrastruktur end i dag. Ud over besparelsen viser det sig også, at man ofte får en højere kvalitet i leverancen. Det viser Axcelfutures analyser, der er baseret på en gennemgang af samtlige OPP-projekter og udarbejdet i samarbejde med Copenhagen Economics og PwC.

Lad erfaring indgå ved valg af bygherre

OPP handler blandt andet om, at de, der har mest viden, skal tage den største risiko. Skal der eksempelvis bygges en skole eller et ældrecenter, bør den offentlige opdragsgiver overveje at engagere en erfaren samarbejdspartner, der kan påtage sig bygherrerollen. Eksempelvis en pensionskasse eller en anden finansieringspartner, som løbende beskæftiger sig med den slags projekter. Det bør ikke i alle tilfælde være en kerneopgave for en offentlig myndighed eller institution.

Der er i Danmark stor forskel på, hvordan behovene for investeringer udvikler sig. For kommuner i vækst gør anlægsloftet det sværere at tilbyde tidssvarende rammer for borgerne, og samtidig gør deponeringsregler det vanskeligt at finde incitamenter for at benytte OPP. Derfor er der brug for en ansvarlig tilpasning af både anlægsloft og deponeringsregler. Derudover er der brug for at tilbyde de rette incitamenter for OPP – både på statsligt, regionalt og kommunalt niveau.

Anders Eldrup: Fjern barriererne – vi skal gøre op med offentlig kassetænkning; det er stærke resultater i OPP-modellen

*"For at forbedre den offentlige økonomistyring og understøtte princippet om totaløkonomi bør offentlige investeringer fremover styres ud fra **et omkostningsprincip i stedet for et kasseprincip**. For dermed sikrer vi en langt bedre styring af de offentlige udgifter,"* siger Anders Eldrup.

Anders Eldrup taler af personlig erfaring:

"Fra mine år i Finansministeriet ved jeg, at vi fra tid til anden sparede for meget på den løbende vedligeholdelse. Et godt eksempel er skinnenettet, og det mærker vi konsekvenserne af i dag. Hvis vi havde styret efter totaløkonomiske principper, havde vi ikke stået i den situation," fortsætter **Anders Eldrup**.

Erfaringerne fra de gennemførte projekter i Danmark tilsiger, at der kan være en besparelse på omkring 15% samlet på anlægsudgifterne og mindst 5% på den løbende vedligeholdelse.

*"De gode erfaringer gør, at der bør etableres et nyt partnerskab for udvikling af offentligt-privat samarbejde med stærk politisk og erhvervsmæssig opbakning. Vi foreslår derfor et varigt **samarbejdsorgan mellem erhvervslivets repræsentanter, institutionelle investorer og den offentlige sektor**, hvor der udvikles modeller for skalering og udvikling af offentligt-privat samarbejde mv.,"* siger Anders Eldrup.

Peter Damgaard Jensen: Havnetunnelen er oplagt til OPP

Pensionskasser er blandt de oplagte investorer i OPP-projekter, da projekterne oftest er store og langsigtede investeringer.

"Der er mange mulige OPP-projekter derude, men et helt oplagt projekt er etableringen af havnetunnelen i København. Den vil løse nogle af de nuværende og kommende trængselsproblemer i hovedstaden. Udføres den som et OPP-projekt, vil det ikke belaste skatteyderne gennem øget statsgæld,

og så kan vi regne med, at projektet bliver leveret til tiden og til det fastlagte budget," siger **Peter Damgaard Jensen**, CEO i PKA.

Jens Stenbæk: Klare gevinster ved OPP-modellen

"OPP-kontrakten kan designes, så den private aktør bærer risikoen for budgetoverskridelser og forsinkelser. Det giver både bedre styring af de enkelte offentlige investeringsprojekter og en bedre samlet styring af de offentlige investeringer," siger **Jens Stenbæk**, der sammen med Anders Eldrup har stået i spidsen for Axcelfutures OPP-projekt.

Hverken den offentlige sektors fordel som stærk kreditor eller udsteder i et stort likvidt obligationsmarked er ultimativt stærke argumenter imod privat ejerskab, mener Jens Stenbæk.

"Det afgørende er, om det offentlige reelt får flyttet en risikofaktor – herunder risikoen for budgetoverskridelser – over i den private sektor, som modsvarer den forrentning, som den private aktør får," siger Jens Stenbæk.

OM AXCEL FUTURE'S ADVISORY BOARD

Advisory boardet har bestået af:

Anders Eldrup, bestyrelsesformand mv. (formand)

Jens Stenbæk, tidl. formand, Region Sjælland (formand)

Søren Brøndum, Country Market Director inden for Byggeri, Rambøll

Peter Christensen, sekretariatschef for Infrastruktur, Refshaleøens Ejendomsselskab A/S

Lennie Clausen, programchef inden for Innovation i byggeriet, Realdania

Peter Damgaard, adm. direktør, PKA

Stefan Christoffer Gottlieb, Senior Researcher, Statens Byggeinstitut

Carsten Greve, Professor of Public Management and Governance, CBS

Jan Hetland, partner, PwC

Michael Mortensen, direktør, CASA

Torben Möger Pedersen, adm. direktør, PensionDanmark

Bo Sandberg, cheføkonom, Dansk Byggeri, og formand, Københavnertunnel-gruppen

Sekretariat:

Claus Juhl, direktør, Forskel

Sigurd Næss-Schmidt, partner, Copenhagen Economics

Joachim Sperling, direktør, Axcelfuture

PROJEKTET ER STØTTET AF REALDANIA, PFA, PKA OG REFSHALEØENS EJENDOMSSKAB

KONTAKT

JOACHIM SPERLING, DIREKTØR

JS@AXCEL.DK

40 96 68 86